

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-04-11
Besvaras senast
2025-04-23 kl. 12.00

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:1053 Jämställdhetsarbetet i biståndet

Sveriges internationella bistånd har under lång tid varit en av världens mest jämställdhetsinriktade. Under flera år låg andelen biståndsinsatser med jämställdhet som huvudsyfte eller delsyfte stadigt på över 85 procent, med en tydlig ambition att jämställdhet skulle genomsyra hela biståndet – både politiskt och praktiskt. Detta var ett resultat av långsiktig politisk vilja förankrad i Sveriges feministiska utrikespolitik.

I Sidas årsredovisning för 2024 kan vi nu se ett tydligt trendbrott. Sida redovisar att endast 6 procent av biståndet under året gick till insatser där jämställdhet var ett huvudsyfte. Det är en markant nedgång jämfört med 2022, då andelen låg på 11 procent, och ännu mer i relation till ambitionen i regeringens tidigare styrdokument.

Utöver detta visar rapporten (s. 19) att det skett en minskning även i det totala antalet jämställdhetsinriktade insatser. Färre program har jämställdhetsmål som integrerad del, och färre rapporteras bidra till kvinnors och flickors rättigheter i praktiken. Samtidigt ökade andelen biståndsinsatser där jämställdhet inte alls identifierats som mål eller delmål från 11 till 16 procent mellan 2023 och 2024 – ett trendbrott som inte kan tolkas som annat än en politisk omprioritering.

Detta sker i en tid då behovet av jämställdhetsarbete ökar globalt. FN och OECD har under året varnat för en global backlash mot kvinnors rättigheter. Kvinnorättsförsvarare mördas, flickors skolgång förbjuds i flera länder, hbtqi-personers rättigheter avskaffas och antalet länder som inför inskränkningar i aborträtten har fördubblats på fem år. Trots detta väljer regeringen att nedprioritera jämställdhetsinsatser i biståndet – både i styrning och i faktisk finansiering.

Det är särskilt allvarligt att detta sker samtidigt som Sida, enligt samma årsrapport, hanterat över 1 640 biståndsinsatser tillsammans med 699 partnerorganisationer i ett hundratal länder. I ett så omfattande samarbete borde jämställdhet vara en självklar komponent – inte en marginaliserad del.

Från socialdemokratiskt håll är vi tydliga: Jämställdhet är inte en bisak, utan det är en grundläggande rättighetsfråga och en avgörande faktor för hållbar utveckling. Det finns ett omfattande forskningsstöd för att satsningar på kvinnors och flickors rättigheter förbättrar barnadödlighet, utbildningsnivå,

ekonomisk utveckling och fredsbyggande. Åndå lyser sådana satsningar med sin frånvaro i regeringens politiska prioriteringar.

Sida är en myndighet som lyder under regeringen, och när jämställdhetsmålet tonas ned i styrningen är det inte konstigt att siffrorna ser ut som de gör. Men ansvaret för detta trendbrott ligger politiskt hos regeringen – och ytterst hos biståndsministern.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

Vilka åtgärder har statsrådet inom ramen för sin tjänsteutövning vidtagit för att säkerställa att jämställdhet inte förlorar sin prioriterade roll i svensk biståndspolitik, med hänvisning till att Sida i årsredovisningen för 2024 redovisar att endast 6 procent av biståndet avser insatser där jämställdhet är ett huvudsyfte och att andelen insatser utan jämställdhetsinriktning ökar?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck